

Riksrevisjonen

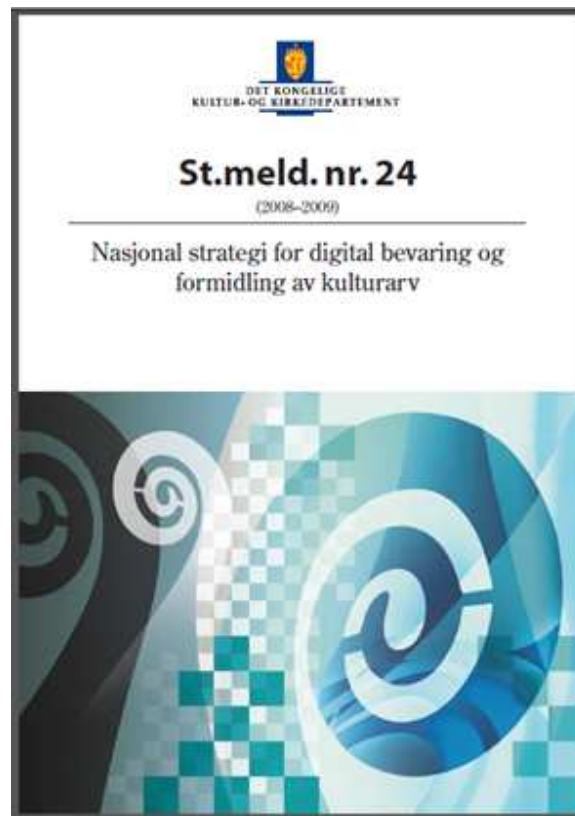
Office of the Auditor General of Norway

Riksrevisjonens undersøkelse av digitalisering av kulturarven

Dokument 3:4 (2016-2017)

Bakgrunn

Problemstillinger

- Resultater?
- Systematisk og målrettet digitaliseringsarbeid?
- Kulturdepartementets oppfølging

Revisjonskriterier

- Innstillingene til:
 - **digitaliseringsmeldingen (2009)**
 - arkivmeldingen (2013)
 - bibliotekmeldingen (2009)
 - museumsmeldingen (2010)
 - forvaltningsmeldingen (2009)
- sektorlovgivning
- bevilgningsreglementet og økonomireglementet

	
Innst. S. nr. 313 (2008–2009) Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen St.meld. nr. 24 (2008–2009)	
<p>Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv</p> <p>Til Stortinget</p> <p>1. SAMMENDRAG</p> <p>1.1 Bakgrunn</p> <p>1.1.1 Innledning</p> <p>Visjonen for Regjeringens IKT-politikk på kulturfeltet er å gjøre mest mulig av samlingene i våre arkiv, bibliotek og museer tilgjengelige for flest mulig ved fremtidsrettet bruk av IKT-teknologiske løsninger. Samlingene skal være søkbare og tilgjengelige på tvers av hele ABM-feltet, og innholdet skal formidles på en brukerorientert måte.</p> <p>Føremålet med meldingen er å skissere en strategi for å bevare kulturarv og å realisere visjonen om best mulig tilgang til kulturarven for flest mulig. Det innebærer å iverksette eller støtte pågående tiltak for digital bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling av samlingene både i arkiv, bibliotek og museer. Tiltakene vil også omfatte koordinering og fellesløsninger over et bredt felt.</p> <p>Satsingen på digitalisering er et ledd i Regjeringens arbeid med å innfri Kulturloftet. Kulturloftet har blant annet som mål en opptrapping av bevilgningen til kulturfomål slik at den utgjør 1 prosent av utgiftene i statsbudsjettet innen 2014.</p> <p>Tilgang til og bruk av IKT i et samfunn i rask forandring er et virkemiddel for å opprettholde og videreutvikle grunnleggende demokratiske prinsipper som deltakelse og inkludering.</p>	<p>Den samfunnsmessige betydningen av IKT i fellesskapets tjeneste er uttrykt i IKT-meldingen gjennom begrepet digital allmenning.</p> <p>Det er et gjennomgående trekk ved en rekke store nasjonale digitaliseringsinitiativ at det tas utgangspunkt i kulturarvmateriale.</p> <p>Historisk kildemateriale, høy faglig kvalitet, høy tillit i samfunnet og omfattende samlinger er aspekter som til sammen forklarer hvorfor det er samfunnsmessig viktig å bruke kulturarvmateriale som et substansielt innholdselement i den digitale kunnskapsallmenningen. Riktig utførte digitaliseringsprosjekt med kulturarvmateriale kan skape bedre tilgang for flere til mer relevant informasjon med høy faglig kvalitet. Digitalisering av kulturarv bidrar til et mer rettferdig og demokratisk informasjons- og kunnskapsamfunn.</p> <p>Regjeringen ser tilgang til kulturarvmateriale som et sentralt skritt mot realisering av den digitale allmenningen. Det kulturpolitiske hovedmålet er gjennom målrettet statlig innsats å skape rammevilkår som fremmer enkel og god digital tilgang til kulturarvmateriale i alt sitt mangfold.</p> <p>1.1.2 Sammendrag</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kapittel 1 omtaler visjonen for Regjeringens IKT-politikk på kulturfeltet. – Kapittel 2 omtaler hovedmål for digitaliseringsstrategien, og legger overordnede føringer for virkemidler og tiltak. <p>Del II (kapittel 3–9) gir en tilstandsbeskrivelse for produksjon av digitalt innhold og utvikling av digitale tjenester knyttet til kulturarvmangfoldet. Denne statusbeskrivelsen danner grunnlaget for formulering av tiltak nødvendige for å realisere den digitale allmenningen. Statuskapitlene gir innblikk i et meget rikholdig samlingsmangfold, og viser at det</p>

Hovedfunn

Resultater

- En stor del av kulturarven er ikke digitalisert.
- Mye av det digitaliserte materialet er ikke tilgjengelig for publikum.

Arbeidet

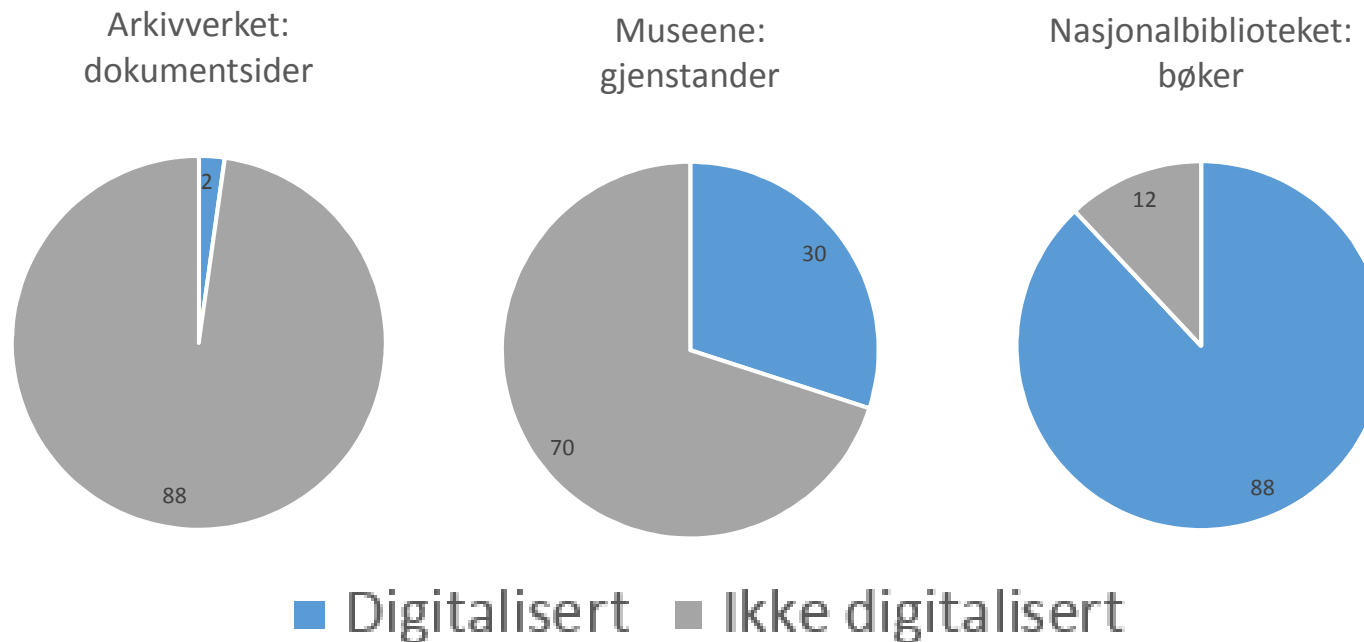
- Arbeidet prioriteres ikke høyt nok.
- Det er ikke tilfredsstillende håndtering av digitalt skapte arkiver.
- Det er ikke etablert felles løsning for langtidslagring.

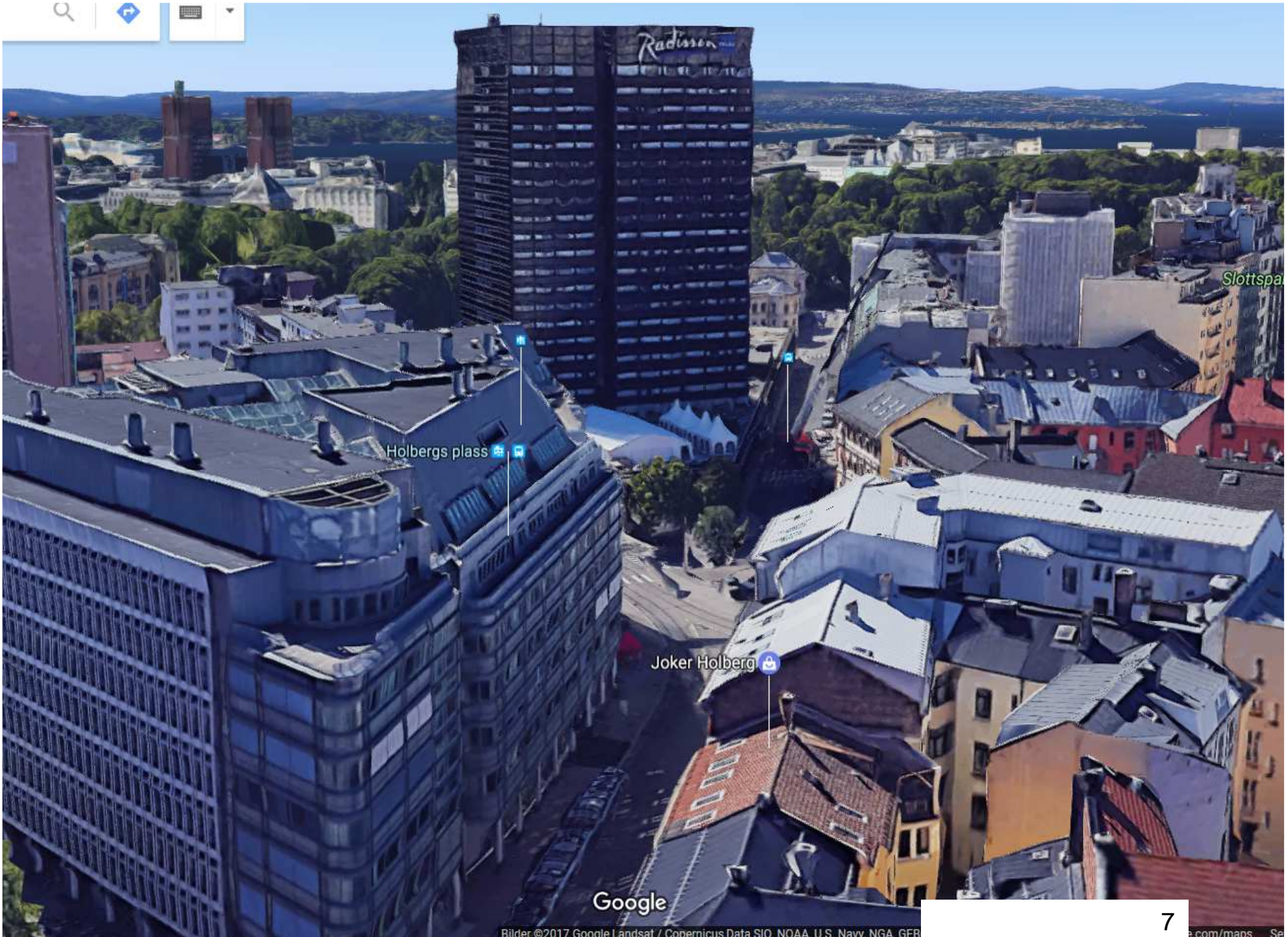
Styringen

- Departementet har i liten grad fulgt opp.

Resultater for digitaliseringen

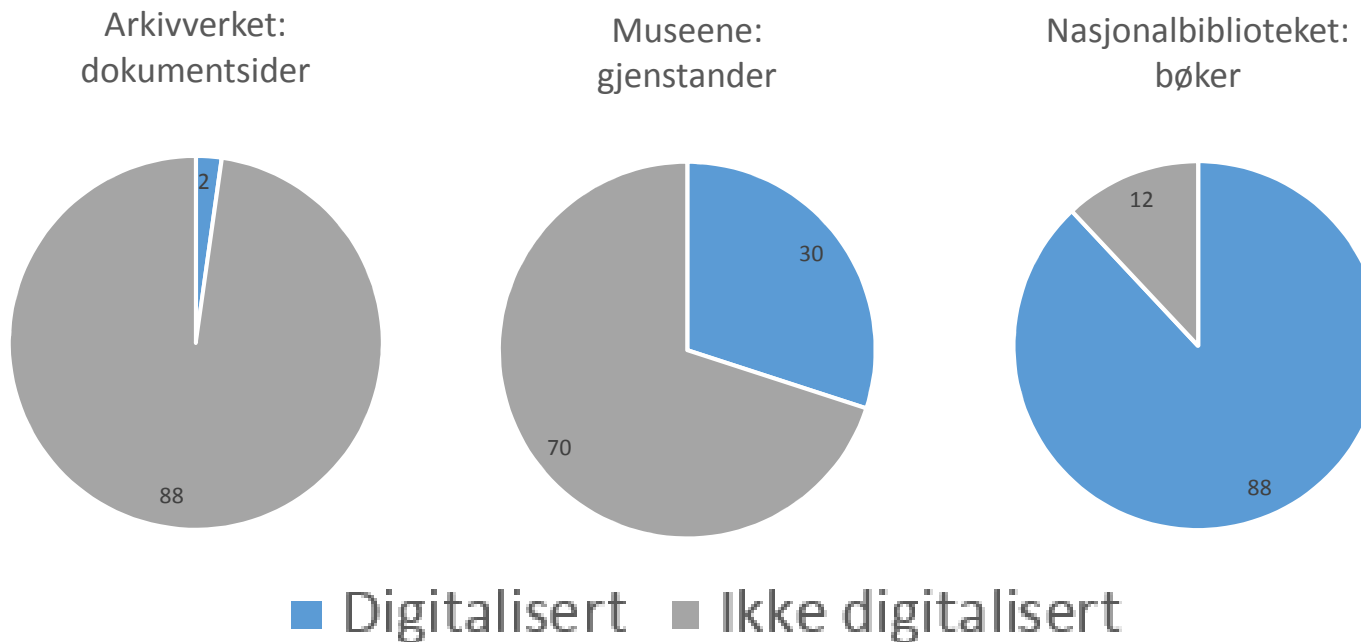
- En stor del av kulturarven er fortsatt ikke digitalisert.

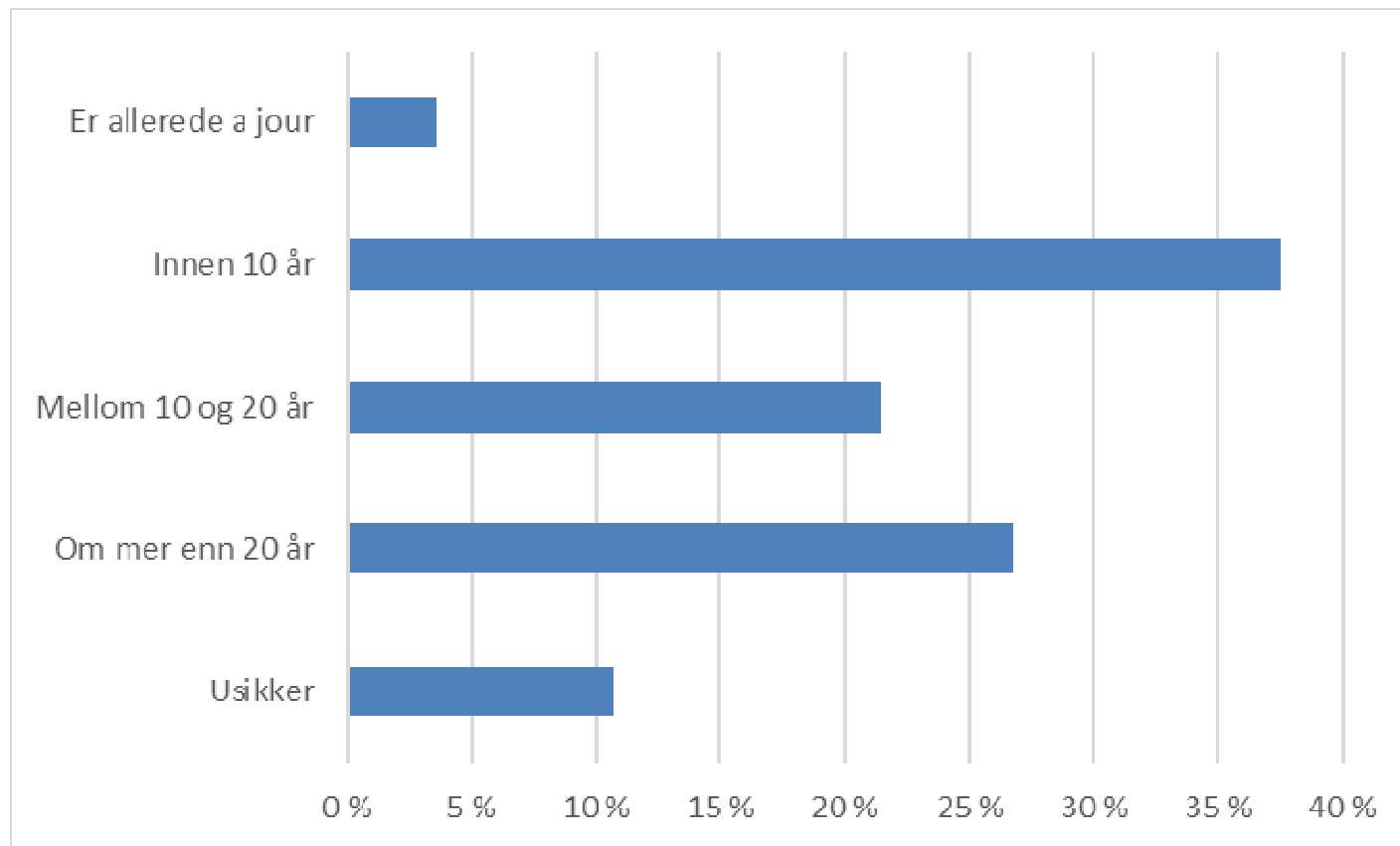

Resultater for digitaliseringen

- En stor del av kulturarven er fortsatt ikke digitalisert.

Nærmere om museene: anslag over når man er «a jour»

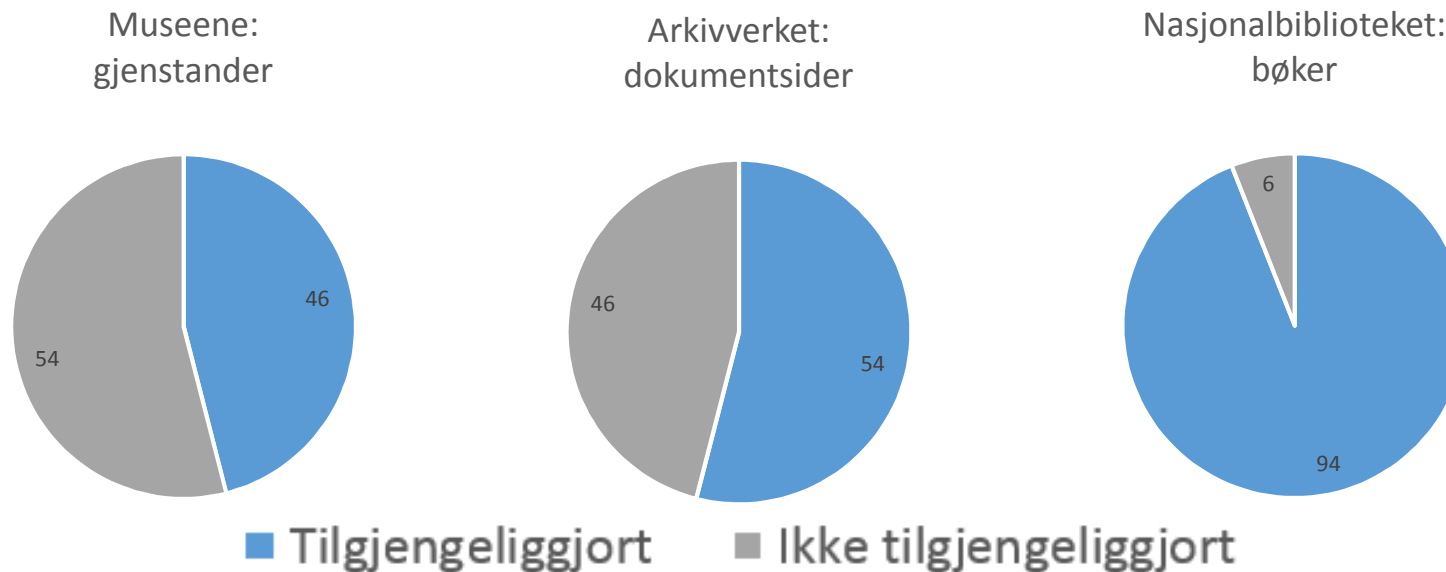

Hovedutfordringer i digitaliseringsarbeidet

- Manglende ressurser og prioritering av oppgaven
- For dårlig kvalitet på det som allerede er digitalisert, slik at det må redigitaliseres
- Manglende oversikt over samlingen

Resultater for tilgjengeliggjøringen

- I arkivsektoren og museumssektoren er mye av det digitaliserte materialet ikke tilgjengelig for publikum.

Digitaliseringsarbeidet i sektorene

- Arkivverket og store deler av museumssektoren har ikke prioritert digitaliseringsarbeidet som forutsatt.
 - Det mangler planer og strategier.
- Nasjonalbiblioteket har prioritert digitalisering, og har jobbet systematisk med dette over tid.

Kulturdepartementet er opptatt av at Kulturrådet skal ha ei armlengdes avstand til musea, og at det i liten grad skal vere Kulturrådet sjølv som tar initiativ til aktiviteten på området, ut frå tanken om at det er musea sjølve som kjenner sine egne behov best. Kulturrådet får samtidig tilbakemelding frå mange museum om at dei ønskjer klarare forventingar å halde seg til, og at det er behov for ein samlande aktør på nivået over musea som kan gi tydelege føringar.

Digitalt skapte arkiver

- Håndteringen av digitalt skapte arkiver er ikke tilfredsstillende.
 - Arkivverket mangler oversikt.
 - Det er utfordringer med utdatert teknologi og formater.

Langtidslagring

- Det er ikke etablert felles løsning for langtidslagring.
 - Det er manglende samarbeid mellom Arkivverket og Nasjonalbiblioteket.
 - Det mangler løsning for museumssektoren.

Departementets styring

- Departementet har i liten grad fulgt opp digitaliseringsarbeidet.
 - Resultater vurderes i liten grad.
 - Lite synlig tema i styringsdialogen med underliggende virksomheter.

Anbefalinger

- Kulturdepartementet bør styrke mål- og resultatstyringen.
- Virksomhetsstyringen i Arkivverket bør bli mer systematisk, helhetlig og målrettet.
- Nasjonalbiblioteket og Arkivverket bør samarbeide om langtidslagring, og inkludere museumssektoren i løsningen.

Behandling i Stortinget

Saksgang

1

Forslag

Fra
Riksrevisjonen

Grunnlag for saken
[Dokument 3:4 \(2016-2017\)](#)

Referert
[Referatsaker](#)
09.02.2017

2

Komitebehandling

Tildelt komité
[Kontroll- og konstitusjonskomiteen](#)
09.02.2017

Saksordfører
[Erik Skutle \(H\)](#)

Innstilling avgitt
[Innst. 261 S \(2016-2017\)](#)
25.04.2017

3

Debatt og vedtak

Referat Stortinget
[Sak 4](#)
09.05.2017
 [Voteringsoversikt](#)

Vedtak og henstillinger
[Vedtak og henstillinger](#)

- Riksrevisjonen følger opp etter tre år.

- Rapporten kan lastes ned [her](#).
- Spørsmål/kommentarer:
erling.servoll@riksrevisjonen.no

